

Hoe houden we het droog?

Hoe kunnen we ons land beschermen tegen de stijgende zeespiegel, hogere waterstanden en bodemdaling? In opdracht van Rijkswaterstaat gaf TNO daarop een antwoord met het project 'Water Ruimte 2010 - 2100'. Het resultaat: een nieuwe kaart van Nederland, die aangeeft langs welke lijnen de ruimtelijke ordening de komende decennia ongeveer zou moeten verlopen om de gevolgen van klimaatverandering het hoofd te bieden.

Bouwstenen voor deze kaart verzamelde TNO via een aantal sessies met experts van het Ruimtelijk Planbureau, de Unie van Waterschappen, InnovatieNetwerk en het ministerie van Verkeer en Waterstaat. Vanuit deze gezamenlijke kennis en ideeën kon landschapsarchitect Adriaan Geuze van ontwerp-bureau West8 de kaart opstellen. Een eilandenreeks voor de kust en water- en stormvloed-keringen temmen de zee. Het rivierengebied wordt omgeven met klimaatdijken ten noorden van de Waal en ten zuiden van de Maas; de dijken zijn voorzien van hooggelegen snelwegen. Een 'flipper' in het Pannerdens Kanaal verdeelt het water optimaal over IJssel, Rijn en Waal. Grote stromen worden zo snel mogelijk naar zee afgevoerd via de Rijn en vooral de Waal. In laaggelegen, kwetsbare gebieden zoals Zuid-Holland en de omgeving van Almere gelden resolute bouwrestricties en noodvoorzieningen. Stormvloedkeringen die doen denken aan de Oosterscheldedam beschermen Rotterdam en Dordrecht. Hooggelegen gebieden worden ingericht als 'hoge sponzen' die in de zandgronden meer water vasthouden dan nu het geval is. Woningbouw komt op hoge delen, zoals terpen. In het laaggelegen westen komen 'natte sponzen': polders en weilanden met een hoge waterstand en 'emmers' om overtollig water te verwerken. Water uit de buffers in het IJsselmeer, Markermeer en Krammer Volkerak wordt bij droogte benut.

De kaart was oorspronkelijk 'alleen maar' bedoeld om het 'waterbewustzijn' van kinderen te vergroten, vertelt opdrachtgever Jan Dirk van Duijvenbode van de afdeling Innovatie en Ontwikkeling van Rijkswaterstaat. Het idee kwam echter terecht bij de Deltacommissie als een mogelijke oplossing voor de toekomst. Van Duijvenbode: 'Hopelijk komen onderdelen van het plan terug in het rapport dat de Deltacommissie na de zomer uitbrengt en in het Waterplan dat ons ministerie eind dit jaar presenteert. Want deze kaart kan naar mijn mening een goede aanzet vormen om te komen tot de mooiste en veiligste delta van deze eeuw.'

Info: geiske.bouma@tno.nl

